

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egy évre 4 forint — 8 korona, félre 2 forint — 4 korona, negyedévre 1 forint — 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. — 20 fillér.

Felolvas szerkesztő:

WITTINGER ANTAL.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdáshoz (városkör 81) intézendők. Nyilvánter sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Erzsébet-szobor.

Elköltözött tehát tőlünk az annyira szeretett, imádott királyi hölgy, Erzsébetünk, itthagya magyar nemzetét végtelen fájdalommal és ezer kínjával?!

Lehetséges az?!

Nem tudunk, nem akarunk hiúni a sors intézkedésének, mely örökre elszólította közülünk. Mintha most is itt járna közöttünk martir-szenvedésével, halvány arczán ülő bánatos mosolyával, melyet a mi szeretetünk varázsolt oda.

Nem tudunk, nem akarunk hinni elmúlásában. Azt akarjuk, hogy az, aki úgy szeretett bennünket s akit mi annyira szeretünk, annak az alakja itt legyen közöttünk időtlen időnkig, hogy szive jóságának halhatatlan voltát művész keze véssé marandó emlékebe. Hogy az a szeretet, melylyel gyászba borult alakján csüngtünk, átszálljon unokáink szívébe; hogy az az emlék jele legyen a mi egész odandó vonzódásunknak, lelkesedésünknek, hozzáfűzött nagy érzésünknek minden időkre.

Igen, alighogy mártíromságának híre szomorú valová lett, kipattant szobra felállításának eszméje. Egy pár nap és a gazdagok ezrei, a szegények fillérei oly összegré növekedett, mely egymaga is elégséges volna egy szép alkotás létrehozására. De nem. Annak a szobornak olyannak kell lennie, amilyen ő maga volt: páratlan, ritka kegyes alkotásnak. Mert mit jelent az a szokatlan kétség, melylyel szobrára az alap oly mesés gyorsan emelkedik? Hogy nem akarjuk sokáig nélkülözni őt

közülünk, mert hisz vele áldás, szeretet jár. Hogy itt akarjuk tudni közöttünk, képzeletünk megelevenítette márvány alakjában, mert hiszen az élő iránt való lelkesedés és szeretet vezet majd bennünket az elé a szobor elé.

Az örök nőiség nagyságának, tisztaságának legékebben szóló kifejezője lesz az a márvány. Az a fehér kő a lelket tudja vissza varázsolni, mert benne tisztább a kifejezés, mint a bronzban. Fehér lelkének jóságos képe azért márvány legyen, márvány, melynek maradandósága példázza szívünkben felmagasztosult örök emlékét. És álljon majd a főváros szívében, hogy az élet középpontjában hullámozzék körötte népe millióinak érzése.

Mert a mi lelkesedésünkben hiány bizonyára nem lesz. Azt hisszük, hogy soha még magyar szoborra nagyobb készséggel nem adakoztak, mint az ő szobrára. A nemzet költőit, államférfiainkat csak azok értik meg, nagyságuknak csak azok adóznak, akik maguk is belé tudnak hatolni szellemükbe, akiket tanulásuk készített az elismerésre. De Erzsébet királyné emléke minden magyar szívében egyformán él. Főúr és pór, tanult és tanulatlan egyaránt ismeri alakja igazi fényében. Ebben a szoborban az egész nemzet minden rétegének egyetlen érzése forr egybe. A szeretet szobra lesz az; a királynői méltóságnak, a Gondviseléstől küldött nagylelkű asszonynak emléke, akinek a képe el nem vész egyetlen magyar szívből sem, de mindezeknek a szíveknek érzését kell, hogy egyéssé szobra, az ő áldott emléke.

A királyné emléke.

Boldogult Erzsébet királyasszonyunk temetése napján, a hó 17-én öltötte városunk a legmélyebb gyász. A sokszorosan megszorodott fekete lobogók szomorú árnya alatt jártak-keltek az emberek az utcákon, a férfiak gyászjelvényekkel karjaikon, vagy fővegeiken, a nők talpig feketében. Minden arczról visszatükröződött a meghatottság, melyet fokozott a templomokban és iskolákban elhangzott emlékbeszédek. A tanulmányosság e napon ülte gyászát a nagy fejedelemsasszonyért s azon résztvevett a nagy közönség is. A katonai alreáliskola kápolnájában Beer Károly katonai lelkész-tanár reggel rekviemet tartott s azt megelőzőleg gyászbeszédet. A benczések templomában is e napon volt a gyászistentisztelet. 10 órára teljesen megtelt a templom gyászoló közönséggel szépen emelve az ifjuság gyászünnepeit. A rekviem alatt az ifjuság énekelt közben kétszer szólóban Zichy Hermann grófné hallatta remeg hangját. Rekviem után a szószékről Vörös Balduin benczés tanár alkalmi szent beszédet mondott, melynek alatt szem nem maradt köny nélküli.

E gyászünnepeket megelőzőleg, már reggel 8 órakor a közönségi polgári fiú- és leányiskolában volt emlékbeszéd. Az intézet igazgatója, Steierlein Gábor beszélt ott remeg stílusban és nagy hatással. Az ifjuság katolikus része már előzőleg, szeptember 13-án vett részt a gyászistentiszteleten, a más vallásbeliek pedig utóbb felekezeti templomaiban.

A kath. elemi és polgári iskolák, a tanítónőképző intézet növendékei ugyancsak a temetés napján reggeli 8 órakor gyászmisét hallgattak s azután az iskolák helyiségeiben gyülekezve ülték meg királyasszonyunk emléket.

A gyász a délutáni órákban vált általánossá, s különösen is imponánsa. 3 órakor a hatóság előleges felhívására bezárták az üzleteket, beszüntették a külső munkát. Olyan szomorú képe lett a városnak, hogy a

TARCZA.

Az elefánt.

A „KÖSZEG ÉS VIDÉKE” eredeti társasja.

Irta: Ifj. Teglas Gábor.

Éjfelután két óra volt, mikor Martonos gyűrött gallérral, félig elolvadt kezével és agyontánczolt csipőkben a lakására érkezett.

A felöltöget, a selyem béleű frakkját, meg a gyöngyösházagombos mellényt az ágya melletti szekréndobta. Az éjjeli asztalára szórta a zsebében levő ezüstpénzt, a wionogrammos szivaráozóját pedig — minthogy sötétben is füstölni szokott — a párnái alá rejtette.

Egy szent-Benedek-rendi apát nyugodt lelkiismeretével dőlt végig az ágyon és minthogy az átudvarolt éjszaka, meg részben a megivott pezsgó miatt is nem tudt azonnal elaludni — mit tehetett volna okosabbat? — hát a jegyeséről, meg a közelgő házasságról gondolkozott.

Tatic Klára ugyan hivatalosan még nem viselte a Martonos gyűrűjét, a fiatal ember azonban, ki már felév óta ugyszólván mindennapos volt a Tatic-háznál, fait accompli-nak tekintette ezt a szívbéli ügyét.

Klára nem volt első eszménye a huszonöt éves barna arcú Martonosnak, ki első ízben akkor érezte fogékony szívében a szerelem isteni gyötrelmét, mikor a szülei házahárom évvel ezelőtt az ovodába adták.

A nagyon fiatal Martonos első szerelmének édes, szomorú emlékei ugyanis a szőke óvó kisasszony fehér blúzához fűződnek. Komoly és mély vonzalma, fájdalom nem talált kellő méltánylásra a fagyos lelkületű óvónőnél és így Martonos korán végigjárta a viszonzatlan szerelem kálváriáját.

Sokszor megvigasztalódott és még többször csalódott azóta ez az alapjában véve szenvedélyes természetű férfiú, míg végre egyik farsangi mulatság alkalmával Tatic Klárára bukkant.

Ez a leány, soha egyáltalán nem lehetett csúnyának mondani, nem volt annyira szép, a mennyire okos volt. — Ilyen asszony való nekem — konstataálta magában Martonos, a kinek titkon imponált a Klára európai intelligenciája.

A Tatic-háznak még egy másik rendes látogatója is volt: Halmágyi Iván.

Ez az érdekes arcú ember, a nagyarasztrák monarkia legnevesebb athlétái közé tartozott. Biciklin elért rekordjairól legendákat meséltek a sport-újságok. Halmágyit Martonos vezette be Klaráékhoz és barátjának a szolgálattevő apród szerepét szánta. A zsúr-társaságok nyelvén mondva: életútunk szerződött.

— Ez az az ur — mondta a bemutatás napján Klárának — a ki az ön kedves mamáját eszentul szorakoztatni fogja.

Halmágyi láthatólag igyekezett megfelelni a beléje helyezett bizalomnak. A Martonos látogatásai alatt hosszú órákat töltött a Taticné társaságában, a ki nagyon meg volt elégedve új gavallérijával.

— Nem értem mamát — szóló Klára többször — mi dicsegni valót talál azon a pedál nyomogatón. Martonos védelmére kelt a barátjának:

— Maga nagyon elfogult azzal a fiatalemberrel szemben, a ki sokkal tehetségesebb, mint gondolna.

— Az ám! Ugy kerékpározik, mint Merkur, úgy iszik, mint egy ebansonette-énekosnő és úgy viv, mint egy keresztos lovag... Meglehet, hogy ezek mind fényes erények a kávéházi asszaltársaságok szemében, de nekem más fogalmaim vannak a férfiaságról.

Martonos kíváncsi volt azokra a fogalmakra.

A férfiaság nem abban áll, hogy az ember sarlóvá görbült háttal zongorázik a lábával egy védtelen gépen. A sport tulhajtása mindig szánalmas korlátozottságra mutat. Csak egy szenvedélyt tudok megbocsátani.

— Az őszinte, mély, igaz szerelem.

— No ezt a sportot határozottan kevesebben üzik — mondta Martonos.

Később lelkifurdalásai támadtak. Ugy érezte, hogy Halmágyit, a ki nap-nap után feláldozza magát érte, védelmezni kell Klára előtt. Becsületos iparkodással igyekezett tehát a barátját jobb világításba helyezni.

— Miért juttatja eszembe minduntalan azt az embert? — fakadt ki egyszer Klára.

— Mert igazságtalan vele szemben. Nekem tesz szíveséget, ha melegebben bánik Halmágyival.

— Miért legyen én kevésbé hideg hozzája, mint ő irántam? Látja, hogy mindig a mamával foglalkozik, velem nem is törődik...

Igy állt az ügy a Taticék februári házbáljának estéjén. Martonos reggel abban a jóleső tudatlan szenderedett el odahaza, hogy Klára rajta (Martonoson) kívül minden negyvenöt éven inneni fiatal embert — gyűlölt.

A Klára dobogó, szerelemre vágyó szive azonban, mint látni fogjuk, távolról sem volt oly szigorú és érzéketlen, mint azt Martonos képzelte.

Másnap kora reggel, 10—11 óra között heves csengetés ébresztette fel a Tatic Klára prezumptív jegyesét.

Martonos a revolvere után nyult.

— Lelövöm a nyomorultat, a ki éjszaka se hagy pihenni.

A következő pillanatban az inas kinyitotta az ajtót.

— Halmágyi ur van itt.

— Menjen a pokolba.

utczán véletlenül kikerült emberek szinte lábujjhegyen jártak, hogy a nagy esend, a melyeseg gyász meg zavarjak. Pont négy óraker, a temeres idején ujból, utoljára felálltak az összes harangok s zúgtak egy negyed-órán át. A szeptemberi szellő a szomszéd falvak harangszavát is belemerítte az égnek szálló, imára hívó szózatba. S mikor utolsót kongott a plébánia-templom nagyharangja, újra esend állott be s a kép változatlanul egyhangu, borus maradt 6 óráig, amikor egyre-másra meg-élénkült — már ahogyan nálunk szokott — az utca, de ezzel gyászunkat még nem vetettük le.

Vasárnap a reggeli órákban az ág. ev. templomban gyülekeztek a hívek a királyasszonyért tartandó istentiszteletre 8 óraker *Michaelis* Izidor lelkész német nyelven hirdette a gyászt, meghatóan esetelven a fejlődési asszony tragikus végét s az előlotti fájdalmat. Fel 11 óraker a hivatalos magyar istentiszteletet tartották, melyre a katonai és polgári hatóságon kívül más vallásnak is megjelentek, hallgatva *Pröhle* Henrik lelkész remek emlékbeszédét s a kórus szép zsolozsmáit.

Kedden 9 óraker a kath. plébánia-templomban volt, most már a második rekviem. Ezen a helyben állomásozó katonaság tisztikara es legénysége jelent meg teljes számban.

Szerdán délután 4 óraker az izraelita templomban tartották a gyászünnepeket. *Wiener* Márk rabbi hazafias szép beszéde s a *Goldstein* Miksa, szombathelyi fokántor vezetése alatt működő ennekkor előadása melyen hatott a szép számú hallgatóságra, mely között a katonai és polgári hatóság képviselői is helyet foglaltak.

Es ezzel befejezést nyert a nálunk spontán módon megnyilatkozó gyász ünnepsorozata, bár szíveinkből sokáig, talán soha sem fog kihalni emlékezte jó anyáknak, a tragikus végét ért nagy királyasszonynak.

HIREK.

— **Hivatalvizsgalat.** *Dr. Laky* Kristóf, kir. kuriai bíró, a szombathelyi ir. törvényszék elnöke e hó 19-én *Mesterházy* Lajos törvényszéki irodavezetővel Kőszegre érkezett s itt 22-ig a kir. járásbíroság ügymenetét vizsgálta.

— **Személyi hírek.** *August* János városi jegyző, miután szabadságideje a het folyamán letelik, ujból elfoglalja hivatalát. — *Ngulassy* István esemetei körjegyző — mint örömmel értesülünk — trachomás bajából teljesen gyógyult a napokban tér vissza Budapestre.

— **Börtönvizsgalat.** *Bárdossy* László szombathelyi kir. főügyész pénteken Kőszegen időzött s megvizsgálta a város háza börtönhelyiségeit.

— **Adakozás a királyné szobrára.** A kőszegi általános takarékpénztár f. e. szept. 20-án tartott igazgatósági ülésében 100 koronát szavazott meg a királyné emlékére állítandó szobrara. Az intézet ezzel szép jelét adta hazafias érzésének.

— **Intézet megnyitása.** A dominikánál tegnap nyitották meg a polgári tanítónőképző első évfolyamát, melyre eddig már 7 növendék jelentkezett. A közoktatásügyi miniszter leiratában örömet fejezte ki a dominikák intézetének gyors fejlődése felett.

— **Tisztviselők fizetésrendezése.** A városi tisztviselők fizetésrendezése ügyében kiküldött bizottság javaslata megtétele előtt tanulmányozni kívánja az ügyet es csak azután megy bele a dolog meritumába. Egyébként úgy értették a mult városi közgyűlésen felszólaló képviselő intencióját, hogy csak a szükségkepen rendezendő fizetésekre nézve értette egy bizottság kiküldését, vagyis nem valamennyi tisztviselő fizetése emelését kívánta, ami között egy kis különbözetet látunk es némi vigasztalást az adófizetőknek nézve.

— **A város jövő évi budgetje.** Mindig azt hittük, hogy a városi háztartás finanszírozásának rendezése már csak rövid idő kérdése s a gazdasági életnek fel kell lendülnie. A dolog azonban nem úgy kínálkozik. Budgettünk

egyik igen jelentékeny tétele elesek által, hogy az állami italmérési jogot ezentúl a város nem kezelheti, mi által jövedelmi forrása tetemesen megecsken. Miután egyéb források sem kínálkoznak, a város kénytelen lesz a felmerülő hiányt pótdó utjan beszerezni, a mi az adózók fokozottabb megterhelésével fog járni.

— **Por.** Van most közönségünknek része az utczai porban. Szel kavarja azt föl es viszi a szemünk közé, amit pedig ez az elem itt felejt a száraz talajon, azt mesterségesen továbbítja az utczaséprő. Valóságos skandalum, amit szemünkkel es tudóinkkal ilymodou művelnek, szemre látara azoknak, akiknek módjában állana e mizeriákon segíteni. Talán egy kis porellenőrző bizottság segíthetne, vagy legalább javasolhatna valamit e baj ellen — ha meg ugyan telik a bizottságokból.

— **Az erdő haszna.** Földszabás tekintetében elég szép, változatos határunknak egyik büszksége gyantant szoktuk emlegetni a *Hétforrás-t.* Régebben maga a város apolta, ujabban tetemes penzaldozattal a turista-osztály dedelgeti ezt a romantikus erdőrészt, a közönség pedig szorgos látogatásával tünteti ki. A friss forrás-vizeu kívül nívós árnyok, vedett helyek s a hegyoldalt díszítő lombosar várta ott a látogatót, ki odaérve, alig tudott megválni a kedves helytől. Másként lesz az most ezután. Hogy ne legyen ott akkora sötöttség; hogy a hegyekről leömlő esővíz könnyebben felzathassa az utakat s hogy a forrás-víz is elapadjon: a város letaroltatta a katlan belletet kepezo fakat. Az erdei üzemtér nem ismer mellettekinteteket, a városi kassza nem nélkülözheti egy par öl fának az árát, mert a gazdalkodást most nagyban viszik. Ez a rengeteg erdő, mely akkora tömeget táplál az ő hozamával, csak a kirándulónak, a turistának nem fog ezután előnyt nyújtani, ha csak fa- es atom-hordozásra nem szánja ra magát az intelligensőbb publikum is.

— **Az Esterházy-fele javak.** *Esterházy* Miklós hercege, családja hibizományi javainak majoreszkója feloldatta a nagy javakat a zár alól. Az ifju hercege maga fogja a vagyont kezelni s az azt még terhelő adóságokat is rendezni. Erre biztosítékot nyújtanak az ifju hercege személyes jó tulajdonágai es a nemes intenció, a mely őt apai örökének átvételekor eltölti. Buzgó segítője lesz neki a hibizományi javak központi igazgatója, *Haller* József kir. tanácsos, aki eddig is nagy érdemeket szerzett az ügyek intézése körül. A lelettár szerint az aktív vagyon 167,465,800 korona, melyet mar csak 20,240,707 korona adóság terhel.

— **Szemvizsgalat.** *Dr. Kovács* István városi tisztiorvos e hó 23-án szemvizsgalatot tartott a helybeli iskolák növendekéi között. Ez alkalommal a tisztiorvos figyelme kiterjedt a közegészség- es tisztaságügy egyéb követelményeinek ellenőrzésére is.

— **Szőlőtermesünk.** Még nem veszett el minden remény arra nézve, hogy dacára az idek jegverésnek, egy kis szüretre ne tehetnénk szert. A delnyugati szőlő-dűlőkben meglehetősen nagy mennyiségű a fűrt, mely dacára az uralkodó szárazságnak eszen fejlődik. Ha mennyiség dolgában szükösen leszünk is, minőségileg igen jó szüretet várhatunk.

— **A kis katona.** A katonai alreál-iskola első éves apróságai köze felvettek szeptember elején egy kis debreceni fiúcskát is. A kis csop kitűnően festett az uniformisban s öntelt buzkséggel simította végig fenyés sarga gombos „Waffenrock“-jat. Hajh! Szép is az a katona-élet. Tetszet neki minden: a kis pajtások, a tiszt urak, kik tanították, a szórakozások, szóval minden új es érdekes volt előtte s meg volt elégedve egy pár napig. Azután változott a helyzet. Kezdte észrevenni, hogy neki nagyon hiányzik valamije, valami, amit itt nem potol senki es semmi, bármilyen kedvesek legyenek a pajtások, bármilyen barátságosak a tanár urak. A papát es a mamát nélkülözte. Érzékeny levelet írt haza, melyben szívreható hangon kéri a drága papát, hogy vigye őt haza. „Hisz nem lehet neked — ugymond — oly kemény szíved, hogy itt hagyj engem szenvedni; gyere, gyere, gyere es vidd haza a te búsfacsádat.“ És a papának, bár katonasember, tényleg nincs köböl a szíve, eljött érte a midőn látta, hogy a kis katonát nem lehet maradásra bírni, hazavitte. És a magyarok Istene feun az egben bizonynyal elnezően mosolygott hűtelen kis katonája fölött.

— **Vizsgalat.** *Dr. Mezőchrátsky* Kálmán megyei főorvos csutörtökön *Dr. Lauringer* János járási orvos

kisérőben Lákán megvizsgálta a kézi gyógytárt s az összes üzleteteket.

— **Szemvizsgalat a vidéken.** *Dr. Lauringer* János kőszegi járási orvos a het folyamán Csönöte, Ludad es Perénye közsögekben szemvizsgalatot teljesített es trachomás esetet sehol nem talált.

— **Bokreta-ünnepe.** A kőszegi evangélikus felsőleányiskola építésével szépen haladnak előre. Most már tető alatt áll az impozansnak készülő épület s a szokásos bokreta-ünnepeket tegnap délután 4 óraker tartották meg szónoklat s bő áldomással nagy közönség jelenlétében.

— **Tűz a vidéken.** Mult vasárnap déntajt a város tűzoltóságát azzal alarmerozták, hogy a szomszédban tűz van. Kiküldtek biciklin egy őrszemet, mely azzal jött vissza, hogy a tűz Köhalom körül van, mire a tűzoltóság maradt. Másnap tudtuk meg, hogy a tűz Dorffelben pusztított, 8 lakoházat s egyéb holmit téve semmivé. A kár meglehetősen nagy.

— **Hirdetmény.** A jubileumi érdmek elnyerése ügyében. Mindazok, akik Ő cs. es kir. apostoli felsége 50 éves uralkodása alatt a fegyveres erő vagy esendőség kötelekében szolgáltak es már vegelbocsátást kaptak az ezen jubileum alkalmából alapított „emlékerem“ elnyerése vegett, okmányaiknak (vegelbocsátó levél, elbocsátó lap, kilépti bizonyítvány vagy igazolvány) bemutatása mellett, alulírt hivatalnál f. e. október hó 4-ig jelentkezhetnek. Azoknak, akik még katonai kötelezett-ség vagy egyébként katonai nyilvántartás alatt állanak, jelentkezni nem kell. Bővebbi felvilágosítás fenti határidőig alulírt hivatalban nyerhető, hol az emlékeremre vonatkozó alapszabályok is betekintheők. Ezen hirdetmény azok által is figyelembe veendő, akik ez ügyben már megelőzőleg jelentkeztek.

Kőszeg, 1898, szept. 16-án.

Kőszegi József,
városkapitány.

— **Elhalasztott kiállítás.** Szomorúság tölti el a magyar nemzetet — hódolatteljesen szeretett Királynéja gyászos elhunyna miatt; a mindnyájunkat betöltő mely gyász nem engedi, hogy kiállítások tartassanak. Ebből kiindulva, halasztották el a jövő évre a folyó év október 9—16-ára tervezett kiállítást; de el is kellett halasztani e kiállítást, mert a nép könyeivel áztatott es a szent szent ravatalra helyezett koszorukba kötöttük azon virágokat, a melyek az őszi kiállítást ékesíthettek volna.

— **Egy jó karban levő zongora helyszűke** miatt eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Különfélék.

* **Három szobor.** Az 1890: III. es az 1896: VIII. törvenyzikkelyek három szobornak állami költségen való letesítésével bízták meg a miniszterelnököt. Ezekre a szobokra a jövő évben a következő eszazeket használják föl: *Andrássy* Gyula gróf szobrara ötezer forintot vettek föl; a honalapító *Árpádot* es a nemzet történeti multját megörökítő emlékműre a jövő esztendőre preliminált 200,000 forintból 85,000 forint a készülő szobraszerző es ércöntési munkák költségeinek fodozására szolgalt; *Szent István* királynak a Halász-bástán felállítandó szobrara es a szobor körül levő tér rendezésére 135,000 forint van a jövő évre fölveve.

* **A vetések állásáról** a földmivelesügyi miniszteriumhoz a következő jelentések érkeztek be: A repcevetések általában hiányosak, sokat szenvedtek a szárazságtól es rovaroktól. A tengeri várható termése országos átlagban közepes alulinak, Erdélyben a késői vetések kivételével jó közepesnek mondható. A dohány-termés általában kielegítő. A cukorrépa, takarmányrépa es burgonya a száraz időjárásat erősen megsínylerte. A szőlőtermésre való kilátás is gyöngült, a szemek fejletlenek es erőltetve érnek. A gyümölcs-termés is hanyatlott.

* **A világ összes telefon előfizetőinek száma** 1,400,000. Ezen szümből, 900,000 esik az Északamerikai egyesült államokra, 12,000 Spanyolországra, 140,000 Németországra, 75,000 Nagybritania es Írországra, 50,000 Svájcra, 35,000 Franciaországra, 20,000 Ausztria es Magyarországra 18,000 Oroszországra es 2,000 Kubara.

* **A kerékpárok hajtoszerkezetének tökéletesítésére** irányuló törekvésök között, legujabban egy *Streitz*

— Szervusz Martonos! Meglepő hírrel jövök. Kérlek, micsoda dolog éj közepén fellármázni az embert?

— Bocsánat, mindjárt dél lesz.

— Az mindegy. Én meg alig aludtam valamit. Nekem úgy tetszik, hogy te már felév óta alszol. Mifele ideetlen ötlet ez megint?

— Azok után, s miket tegnap *Taticsnétől* hallottam, teljes jogom van ezt hinni.

— Mit lecegett az az asszony?

— Megkerte a kezemet.

— Édes fiam — szól *Martonos* ásitva — nem szeretem, ha számításágokat beszélsz.

Mindjárt alább adod te ebből a hangból. *Klára* édes anyja tegnap olyan forma nyilatkozatot tett, hogy szívesen venne, ha bele boldodulnék a leányába.

— Szóval téged óhajt vejenek — mondta *Martonos* elfehéredve.

— Azt feleltem, hogy a dologot *Klára* elhatározásától teszem függővé. Ha a leány, mint *Taticsné* állítja, tényleg vonzódik hozzám, akkor bizonyára nem fogok a boldogságának az ujjába állani.

— Adj csak kérlek egy pohár konyakot . . .

Martonos öltözködés közösen kétszer egymásután kifordítva vette föl a mellényét es a nyakkendője helyett a törölközőt igyekezett a gallérjára kötni.

Beszélnem kell *Klárával* — mondta szomoruan. Magam is azt óhajtom — szól *Halmágyi*. — Ugy tudom, te régóta foglalkozol azzal a leánnyal, neked tehát több jogod van a helyzet tisztázásához. Nyilatkoztál már előtte?

Martonos elgondolkozott.

— Még nem. Tudod egészen más dolgokkal voltunk elfoglalva es így időnk se jutott folmelegedni.

— Mik voltak az „egészen más dolgok.“?

Például miattad is sokat veszekedtünk.

— Miattam?

— Igen. Ő szidott, én védtelék.

— Szidott?!

— De mennyire!

— Akkor bizonyos, hogy szeret.

— Azt majd én fogom tőle megkérdezni.

— Mi a terved?

— *Taticshé*khöz hajtatunk. Te a szomszédos kávéházban megváród, míg *Klárát* nyilatkozatra bírom. (A manóba is! Hátha csak manóver az egész, a melynek a czélja, hogy én határozottan lépjek föl . . .)

A kocsi negyed óra mulva megállt a *Taticsház* előtt. *Martonos* felsietett a lépcsőkön. A szalonban *Klárával* találkozott. *Taticsné*, aki meg nem volt készen a hajával, nem mutatkozott.

— Gratuláljon a boldogságomhoz — kiáltotta a

leány, két kezét a fiatal emuer felé nyujtva.

— Szívesen. És mondja, ki szerezte örömet?

— Az ön kedves, jó barátja: *Halmágyi*.

— Hogyan?

— Megkerte a mamától a kezemet.

— És maga bozzámegy ahoz a — pedálnyomogatóhoz?

— Miért ne? Különbön is kiült, hogy előnyösen tévedtem a *Halmágyi* felől alkotott itéletemben. Ő egyáltalán nem oly telembé, mint képzeltem. Nemes, bátor, lovagias — épen olyan, a minőnek ön festette előttem . . . De miért vág olyan fanyar arcot?

— Megvallom, *Klára*, én régen számítottam a maga szívére.

— Hogy hogy?

— Azt hittem, hogy egykor ön lesz az én édes, kicsi feleségem.

— Miért nem modta ezt hamarább? Akkor talán meghallgattam volna.

— És most?

— Már késő. Hiszen mi az együtt töltött félév alatt ugy meguntuk egymást, mintha tíz esztendő óta lennénk boldog házasság . . .

Martonos leforrázva bucsuzott. Mialatt az utcára ért — *Halmágyi* Ivánra gondolva — azt mondta magában:

— A pokolba is! Kettőnk közül, ugy tetszik, mégse ő volt az elefánt.

Vilmos által föltalált szerkezet költ föltűnést melynek segítségével a kerékpár hajtását hosszabb időre be lehet szüntetni anélkül, hogy a kerékpár megállana. A szerkezet azonkívül olyan, hogy a pedálok nem mint rendszerben mozognak, hanem csak egyszerűen lenyomandók, s önmukodóan emelkednek ismét föl. A szerkezet tetszés szerinti áttevést enged meg, s remélhető, hogy ezen előnyeinek fogva rövid idő alatt nagy elterjedésnek fog örvendeni.

* **Lovasarlas Keleten.** Egy ismert tudományos kutatónak most megjelent művében olvassuk a következő epizódot: A múlt évben Tibet rejtélyes tartományát akarván átutazni, harmincz megtermett szolgálójával a Himalaja havas láncaiban szándékozott keresztül hatolni. Apránként szöktek meg a szögái és mire a hegylánczot átlepte, csak kettő maradt közülük; az ut faradalmaitól elesigázva, arra kérék, hogy a legközelebbi faluban lovat vásároljon, amire a tudós nagynehezen ráadta a fejét. Eppen egyik paripának a szügyét vizsgálgatta, mikor harman hátulról megragadták és a földre terítették. Vagy harmincz termétes férfi fogta körül és a tudós hiába ellenkezett. Hogy minél biztosabbak legyenek arról, hogy el nem szökik, hurkot kötöttek a nyakára és addig szorították vele, amíg azemei kimeredtek. Azután pedig hátrakötötték a sarkait és utlegelőt és rugdosni kezdiék. Szóval a természetbuvár mint maga is elismeri — alaposan foglyos volt, amíg egy ottani előjáró ki nem szabadította kényes helyzetéből.

* **Napoleon első feleségéről.** A szép Beauharnais Jozefináról evrol-évre jelent meg egy-egy kötet, melyek meg mind egyre nem merítik ki annak a sok aprólekos jellemvonásnak felsorolását, melyek a tábornok özvegyet olyannyira hírhedte tettek. Legutóbb Frédéric Mison ir róla érdekes dolgokat a Revue des deux Mondes-ban. Az alatt az öt esztendő alatt, amit Jozefina mint császárné töltött I. Napoleon oldalán, ötszö vissza alig lakott egy esztendeig a Tuileriákban. Tizenhárom hónapig St.-Cloudban lakott, nyolcz hónapot Malmaison kastélyban töltött, negyedévig tartózkodott Fontaine bleauban és talán negy hétig Rambouilletben. A többi két esztendőt utazáson töltötte. De bárhol tartózkodott legyen is, életmódja azért ugyanaz volt mindenfelé. Bárhol is szállott meg, akár nagyobb, akár kisebb időre, mindenütt okvetlenül kellett, hogy legyen számára egy reprezentáló terem, amelyben zsarnoki mód dühöngött azután az etikett. A lakószobái is pazar fényesek voltak. Bizonyág róla, hogy parasztán a hálozobája díszítésére kerek 99 982 frankot költött évente s még így se tudta a szoba a császárné tetszésel megnyerni. Fehérnemű szekrényéről leltart vettek föl. Ebből kitűnik, hogy Napoleon első feleségének éppen ötszáz darab inge volt, amelyek közt a legelőcsőbb kerek 200 frankba került. A ruhái leirhatatlanul ragyogók, és egyuttal bámulatosan izlésesek voltak. Ami különben nem csoda, hiszen tudnivaló, hogy a ruhái és kalapjai fejében hat esztendő alatt 1 576.653 franknyi számlát kellett kifizetni. Jozefina fodrásza az akkoriban nagyon ünnepelt Dupley volt. Ez a francia Hugli 42.000 franknyi évi fizetést huzott a császártól. Hogy mekkora igyekezettel ápolgatta Jozefina a szépséget, arról szintén számla ad felvilágosítást. Azt mondja ez a számla, hogy a hiru uralkodóné éppen 3457 frank ára arcfestéket fogyasztott el évente. Akkor a festéktömög, amivel három kaszányát bizvást meg lehetne festeni. Persze Napoleon fel-felszólt a mértéktelen pazarlás ellen. Felesége olyankor zaugori takarékoságot fogadott égre-földre. Csakhogy a természeti végtére mégis felülkerekedett. Az egyéb okokon felül ez a körülmény is nem kis részben volt oka Napoleon elhidegülésének.

C s a r n o k.

A gödöllői erdő.

Szomorúan zúg a gödöllői erdő:

„Boríts be, boríts be, te sötét nagy felhő!

Szállj le minden ágra, minden kis lélre,

Öltözzess fel tőzre törzsid feketébe!

Milliónyi lombom feketére viljon,

Gyászlobogók gyanánt lengjenek a tájon.

Sírd, te borongó ég, könnyet harmatozzál,

Letörött a legszebb, fehér liliumszál.

Koporsóban alszik . . . mindörökké néma

Árnyékos utaim tündérkirálynéja.

. . . Minek is indult el bujdosó utjára!

Vagy miért nem mehettem én is el utána

Hegyeken, völgyeken, hólepte sziklákon,

Országról-országra széles e világon!

Betakarítottam volna, védelmeztem volna.

A lába nyomdát is megőriztem volna

. . . Kökriptába fekszik messze idegenben,

Hol virág se nyílik, hol madár se rebben.

Tudom én, tudom én: itt szeretne jobban,

Szive még holtan is vissza-visszalobban,

Ide húzza lelke, mely itt jár, sohajtgat,

Csüdes zokogással rezgeti a gallyat,

Ide húzza-vonja minden édes emlék . . .

Oh ha temetője, sírja én lehetnék!

Hogy elaltatgatnám csörgő patakossal,

Ezerféle hangú méla morajommal!

Suttogó fáimnak zizegő zenéje

Alomszövi dalként borulna följé.

. . . Jer, te ősi szélnek hervasztó fuvalma!

Lombjaimat tépd le, gyűjtsd össze avarba.

Kapd föl és kavargasd fenn a levegőben,

Abban a borongó felete felhőben

Szép tündérkirályném koszorúmat várja:

Sírva-ríva sodord a koporsójdra!

Pósa Lajos.

Közzgazdaság.

A műtrágyázás sikertelenségének okairól.

Hogy a műtrágyák alkalmazásával a talajtermőképességét és jövedelmezőségét tetemesen fokozni lehet, annak legvilágosabb bizonyítéka azou körülmény, hogy azoknak használata évről évre kiterjedtebb mervet öit, és az évenkénti felhasználott műtrágya mennyisége rohamosan emelkedik.

Még nagyobb lenne azonban a műtrágya fogyasztás az esetben, ha előnem fordulnának oly esetek, a midőn egyes műtrágyafelokok alkalmazása a hozzájuk kötött varakozásnak megnem felel, s nem hogy természetbőllet idezene elő, hanem épp ellenkezőleg a termés hozamot csökkenti. Természetesen azután az, hogy azon gazdak, a kik ily kedvezőtlen tapasztalatot szereztek a jövőben nem csak maguk nem fognak műtrágyát használni, hanem fel fogják bocsolni arról azokat is, a kik a műtrágyázással kísérletet óhajtanak tenni.

Már pedig a műtrágyázás sikertelenségének oka annak, az esetek legtöbbszörében nem a műtrágyában rejlik hanem egyéb körülményekben. A következőkben röviden azon kérdésre akarok megfelelni, mi lehet oka annak, ha egy műtrágya valamely talajon a termőképességét nem fokozza?

Ugy a kísérletek, valamint a gyakorlat is beigazolták azt, miszerint az egyes talajokon, egyes növények alá más és más műtrágya alkalmazása jár anyagi haszonnal. Így p. o. árpa alá az egyik talajon Thomas salak, másikon a szuperfoszfát fizeti ki magát. Ismét egy másik talajon a foszforsav trágyák csak az esetben fokozzák a termés hozamot, ha azokkal egyidejűleg nitrogen trágyák, az egyik esetben p. o. chilisalétromot, a másikban kénsavas ammott használunk. Mir most tehát önként folyik az elmondottakból, hogy a műtrágyák használataánál az első és fődolog megválasztani azon műtrágyákat, a melyek egy bizonyos növény alá az illető gazdaság talaján alkalmazva természetfokozólag hatnak. Ahol a műtrágya a növény és talajnak meg nem felel, ott sikerre számítani nem lehet.

De még az esetben is, ha a műtrágyát helyesen megválasztottuk, sikertelen lehet a trágyázás az esetben, ha nem adunk abból annyit, a menyi bő termés létre hozásához szükséges lett volna, vagy sikertelen lehet az esetben is, ha a műtrágya nem a kellő időben hintetett el, vagy pedig nem lett kellően alátakarva.

A sikertelenség oka rejthetik magában a talaj fizikai tulajdonságaiban és nedvességi viszonyaiban is. Az oly talajokon, a melyek gazdasági eszközökkel kellőképp meg nem munkálhatók, ha a talaj nem elég porhanyó, ugy a műtrágyák majdnem hatástalanok. De nem sok eredményt várhatunk a műtrágyázás után az esetben sem, ha a talaj túlságosan száraz, vagy túlságosan nedves. Mindkét esetben a műtrágyázás hatástalan.

De nem sok eredményt várhatunk a műtrágyázás után akkor sem, ha a talaj humuszban szegény.

A műtrágyákat legjobban értékesítik az oly talajok, a melyek jól megművelhetők, jól boérnek, mélyebb rétegek, s humuszban nem szegények, ha ezen feltételek mellett még a kellő csapadékok is részesülnek.

Az olyan helyeken, a hol erősebb májusi fagyok szoktak fellépni, nem sok sikert várhatunk az oly műtrágyáktól a magasabban fekvő vidékeken sem. Az ilyen helyeken a növényzet fejlődése rövidebb ideig tartó vegetáció idő alatt a műtrágyákat nem képes teljesen kihasználni.

Végül felemlitem azt is, hogy a műtrágyák kártékonyan is hathatnak a növényzetre az esetben, ha oly anyagokat tartalmaznak, a melyek a növényekre mérgezőleg hatnak.

Az elmondottakból tehát azon következtetés vonható le, hogy a gazdáknak magának kell a talajviszonyoknak és a természetű növényeknek megfelelő műtrágyákat megválasztania, a mit — hogy a nagyobb anyagi veszteségeket kikerülje — elsőbbsen kisebb területen végre hajtott kísérletek alapján kell megállapítani, s csak az esetben szabad a nagyban való műtrágyázásra áttérnie, ha kísérletei alapján már megfelelő eredményhez jutott.

A népbiztosításról.

A kevésbé vagyonos, valamint a vagyontalan néposztályok részére hazánkban eddigelő a gondoskodás szempontjából ugy az állam, mint a társadalom vajmi kevésbet, ugyszólván semmit sem tett, mert amíg a törvényhozás mindazon intézmények, amelyek a földművelő és az ipari munkás iránt való gondoskodást czélozzák, még mindig — és ki tudja, hogy még meddig — csupán tanácskozás, tárgyalás és meddő megfontolás tárgyává teszi, addig társadalmi uton is a legjobb esetben csak annyi tétetett, hogy holmi keses értékű betegsegélyző pénztárak, vagy szomorú hírre vergődött temetőkezeli egyesületek alapítottak.

Szembem ezekkel vívmány számba megy és közzgazdasági fontosság nélkül fogva örömmel üdvözölhető az a tény, hogy a „Nemzeti” balesetbiztosító Reazvény-Társaság működési körébe felvette a népbiztosítást és az által lehetővé tette, hogy immár mindenki mondhatnók a legazegényebb ember is, részleltethessék az életbiztosítás áldásában.

A „Nemzeti” népbiztosítási osztálya alkalmat nyujt nemi különbözéssel minden egészséges személy számára magát egy 1500 koronáig terjedő tőkére biztosítani, anélkül hogy orvosi vizsgálatnak vettetének alá. A díj fizetést pedig hetenkénti részletekben teljesítheti a biztosított, még pedig 10 fillértől kezdődőleg.

Ezen szinte csodásan jutányos és kedvező módon ma már a legrosszabbul fizetett munkás is képes ugy magáról öreg napjaira, valamint elhalála esetére özvegyéről és árvaírói gondoskodni, de gondoskodhatik a „Nemzeti” népbiztosítás útján, felnövő gyermekeinek ellátásáról és kihazatalásáról is.

Azt a néhány fillért, a mit erre a czélra fordít a munkás ember, meg a legszűkebb körülmények közt is ugy vonhatja meg magától, hogy meg sem érzi, sőt ellenkezőleg egy bizonyos megnyugvas és melegegettség fog keblebe költözni, átérve azt, hogy az élet enyije, a sors csapásai ellen megtette azt, amit mint ember, mint férj, vagy mint apa, megtennie szent kötelessége volt.

Minél általánosabb lesz tehát hazánkban a népbiztosítás, annál boldogabb lesz a nép maga és ki lesz zárva az az eset, hogy annak a hajléknál, ahol népbiztosítást kötvény van, a nyamor vinyát áthessen.

Téves nézet volna az, ha a népbiztosítással szemben felhőzná valaki a takarékpénztári intézményt. Hiszen a takarékpénztár csupán azt az összeget szolgáltatja vissza — persze némi kamattal — amit befizettek. De a népbiztosítási intézményének áldásos volta éppen abban rejlik, hogy rövid díj fizetés után mar az az összeg valik eszedekesse, amely biztosított. Így például, ha egy apa úszülőtt gyermekeit egy akará biztosítani, hogy 20 éves korában 400 koronát kapjon, ugy hetenkint csak 50 fillért kell ezért fizetnie, ami egy évben 26 koronát tesz ki. Már most feltéve, hogy a gyermek 3 évi biztosítás után meghal, ez esetben az apa összesen 78 koronát fizetett be a „Nemzeti”-nél, ellenben 400 koronát fizet neki elhalt gyermeke biztosítása alapján a „Nemzeti”.

Ugyan milyen arányban áll ehhez egy takarékpénztár teljesítménye, amely annak az apának, aki gyermekéről akaráv gondoskodni? Hetenkint 50 fillért tett takaréka, a gyermek elhalálozásával csupán azt a 78 koronát fizeti vissza csakély kamattalval?

És ugyanigy áll ez abban az esetben, ha valaki halála esetére biztosít, vagy ha ugy biztosít, hogy egy bizonyos idő múlva ő maga kapja meg a biztosított összeget. Például, ha egy 25 éves ember 60 éves korára akar a „Nemzeti” népbiztosítási osztályában biztosítani és hetenkint csak 20 fillért hajlandó ezért fizetni, ugy 256 koronát fog kapni. 60-ik évének elérésével, de amennyiben történetesen a 4-ik biztosítási évben halna el, vagy baleset folytán akar az első biztosítási évben, ugy örökösöl azonnal ki kapják a 256 koronát, dacára annak hogy a „Nemzeti”-hez összesen 30 korona körül lett ezért befizetve.

De nem folytatjuk a példalódást! Győződjék meg minden érdeklődő maga arról az intézményről, amelyet a „Nemzeti” hazánk és a nép javára működési körébe felvette és amely intézmény közzgazdasági és ember szerető szempontokból megérdemli, hogy népünk által a legnagyobb kezezzel s örömmel felkaroltassék.

Irodalom és művészet.

— **A magyar Hirlap,** melynek szerkesztője: Fenyő Sándor, a következő időkben még hatalmasabban lép ki a küzdőtérre a szabadságot, a demokráciáért és a liberalizmusért. A legzorgalmasabb állandó főmunkatársa maga Jókai, s ez elsőik elején kívül dolgozó társai között vannak a legelőcsőbbek, ezek között Türr István. A magyar Hirlap, mely a legelterjedtebb valamennyi budapesti napilap közül, az új évnegyedben két eredeti regény közlésébe fog, az egyik Jókai-nak a Magyar Hirlap számára írt új nagy regénye Gyász orgiák, a másik Brody Sándor A kömivos című munkája. A lap terjedelme ujabban ismét bővült. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr., évnegyedre 3 frt 50 kr. A vidéki előfizetők igen sok kedvezményben részesülnek. Nevezetesen: Az „Évszak” című gyönyörűen illusztrált dívátlapot negyedévenként 80 krajczáért, a „Kis világ” című képes gyermeklapot negyedévenként 50 krajczáért kapják meg. A „Magyar Szalon”-t, e kitűnő havi folyóiratot szinten kedvezményes áron, a Magyar Hirlappal együtt negyedévre 5 frtért rendelhetik meg a Magyar Hirlap előfizetői. N. B. A Magyar Hirlap ez idei 200 oldalra terjedő ingyenes karácsonyi albuma valóban pompás és szenzációs lesz. Megkapja mindenki, aki most belép előfizetőnek. Kiadónival: Budapest Honvéd-utca 4 sz.

— **A Szalay-Baróti írta „Magyar Nemzet Történeté”-ből** most jelent meg a 84-ik füzet melylyei az 1848/49 szabadságharcz utolsó jelenete játszódik le. Műmel- lékletet hármat hoz e füzet postálás a korábbi történeti korszakokhoz és pedig: I. Ferenc császár, Maria Teresia ferje, I. Ferenc, Esterházy Miklós gróf, I. Ferenc császár és Maria Teresia közeve az orosz udvarnál. A Szöveg illusztráció: Windischgrätz Alfred herceg, Schlick tábornok, Kossuth, a honvédsereg főbb vezérei, Bucsvár megvétele, Paskievics herceg, Ilaynau, orosz tábor, Temesvár fölmentése, A világi fegyverletétel. Még csak egy-két füzet fog megjelenni, s aztán be lesz fejezve minden magyar ouber hazában helyet nyerve.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Sokaknak feltűnt már az, legközelebb figyelmébe ajánljuk majd a polgármesternek.

Borok. Sajnálattunkra nem adhatunk felvilágosítást e részben. Az illetők multját nem ismerjük, nem is érdekel bennünket. A közlemény fúvárosi lap nyílt-terében inkább megfelel ezéljának, ha ugyan ott is felveszik.

N. K. Szombathely. Jelenleg Lékán. Nem szolgálhatunk vele.

Selyem-damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szíves, szin és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint hazhoz szallitva. — mintákat pedig postafordultával küldemnk.

Henneberg G. selyemgyárai (sz. és k. ud. szállító) Zürichben. Magyar levelezés, Svájcba kétazere levélbéllyeg ragasztandó.

Hirdetmény.

A Kerületi Betegsegélyző pénztár közzei fiokjának hivatalos órái: minden vasár- és ünnepnapon d. e. 8-9-ig, d. u. 1-2-ig, mely idő alatt befizetések nemkülönbén az ezen pénztár kötelékébe tartozó tagok be- és kilépési bejelentései elfogadtatnak.

A Kerületi Betegsegélyző pénztár Szombathelyen.

Gabnárak.

Buza	100 kilo	8 frt. 50 krtól	8 frt. 60 krt-ig
Rozs		7	30
Árpa		6	
Kukoricza		5	30
Zab		6	

Déli vasut menetrendje.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely	éjjel 4.00	regg. 5.52	ld. o. 9.04	d. u. 4.39
Acsád	4.18	6.07	9.21	4.55
Bécsbe érk.	8.52	9.50	d. u. 1.85	8.50

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg. 6.40	délb. 1.40	d. u. 2.55	est. 7.40
Acsád	10.41	4.55	7.34	12.20
Szombath. é.	10.55	5.07	7.51	12.37

Szombathelyről Grác felé indul:

Szombathely	regg. 6.08	d. u. 3.16	éjjel 6.—
Kis-Unyom	6.19	3.29	—09
Egyházas-Rádocz	6.33	3.42	—45
Körmend	6.48	3.56	7.—
Csákány	7.03	4.09	—45
Rátót	7.12	4.16	7.20
Szt-Gotthárd	7.32	4.36	7.45
Gyánafalva	7.53	4.53	8.—
Grácba érkezik	d. o. 10.25	este 7.35	9.56

Grác felől Szombathelyre érkezik:

Grác	regg. 5.42	regg. 8.10	este 6.10
Gyánafalva	7.53	10.54	8.59
Szt-Gotthárd	8.04	11.09	9.15
Rátót	8.16	11.26	9.38
Csákány	—	11.36	9.43
Körmend	8.33	11.50	9.57
Egyházas-Rádocz	—	12.04	10.12
Kis-Unyom	—	12.18	10.26
Szombathelyre érkezik	9.01	12.31	10.40

Magyar királyi államvasutak.

Budapestre.

Szombathely	éjjel 2.50	regg. 9.08	d. u. 12.39	este 11.—
Vép	3.06	—	12.52	11.14
Sárvár	3.36	9.38	1.16	11.14
Kis-Czell	regg. 4.36	10.01	2.21	12.24
Győr	d. e. 11.08	11.28	4.58	8.—
Bpestre érk.	d. u. 1.45	d. u. 2.05	este 9.20	7.53

Budapestről.

Budapest	regg. 8.50	d. n. 1.45	d. u. 2.20	este 9.55
Győr	e. 11.37	4.41	5.30	2.36
Kis-Czell	1.52	este 6.02	este 8.49	4.32
O.-Asszonyfa	—	—	—	—
Sárvár	2.25	6.25	9.34	5.06
Vép	2.51	—	10.07	regg. 5.31
Szombath. é.	3.04	6.52	10.23	5.44

Hirdetések.

Építésszek, építőmesterek háztulajdonosok

figyelmébe ajánlja gyártmányát az

ELSŐ MAGYAR

„SCAGLIOL“ építőlemez-gyár

Tata-Tóváros.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakoházak, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezen alkalmazásánál kiválóan alkalmas.

Tűz- és fagymentes, teljesen száraz monnyezetek, boltzatok, kerítésfalak, válaszfalak, kemény és szelőlétető csövekhez alkalmas, gomba, fereg és salétrom mentes anyag.

Új, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer.

Magyarító füzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.

SZVOBODA GYULA, építész.

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény. Feleslegessé teszi a Copait és Cubebát. Felülmúlja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbjait. A Hamamelis Injecciónal egyetemben használva a legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injección és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest. VI. Vaczi-kör-út 17.

Kapható eredeti áron Kőszegen:

Floderer Jenő

gyógyszerész úrnál

(Császársalvá-féle gyógyszer-tár.)

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:				Kanizsa felől Szombathelyre indul:			
Szombathely	d. e. 11.07	este 5.18	éjjel 12.51	N.-Kanizsa	éjjel 12.45	reggel 6.05	ld. u. 2.—
Dömötöri	11.23	—	1.11	Győrvar	2.39	7.47	3.35
Molnári	11.32	5.41	1.20	Molnári	3.14	8.17	4.01
Győrvar	12.—	—	1.52	Dömötöri	3.27	8.28	4.18
N.-Kanizsára érk.	1.35	7.05	3.43	Szombathelyre ér.	3.47	8.45	4.35

Tokaj város
czimere.

Bejegyzett
védjegy.

Csak ezen védjeggyel ellátott cognac a valódi

Első Tokaji Cognac-Gyár Tokaj.

Arany érmek: Páris, Bordeaux, Nizza, London, Haag,
Brüssel, Lipcse, Chicago s. a. t.

Különlegesség:

Diabetiker + és gyógycognac.

Tiszta borkivonat.

Kapható Kőszegen: **Jánosa Gyula,**
fűszerkereskedésben.

Haszonbéri hirdetés.

Főméltóságú Herceg Esterházy Miklós úr hitbizományi lékai uradalmahoz tartozó **Köhalom** községben (Sopron megye) levő 118. hsz. alatti

korcsmaépület, melléképületeivel és 1459 □öl kerttel

folyó évi október hó 16-án délelőtt 10 órakor fog nyilvános árverés útján 1899. évi január hó 1-től kezdődőleg 3 esetleg 6 évre a tisztartósági irodában Lékán haszonbérbe adatni, a hol úgy az árverési mint a haszonbéri feltételek is bármikor betekintheők.

Léka, 1898. évi szeptember hó 15-én.

Herceg Esterházy lékai kerületi tisztartósága.

A „Nemzeti“ Balesetbiztosító részv.-társaság, Budapest

(Erzsébet-körút 13. szám)

biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneknek (polgár és katona), gyári és malomalkalmazottak (munkások és tisztviselők, valamint bárkit, hivatás teljesítése közben, vagy azon kívül, utazás alatt, vadászaton, vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen, a legzabadosabb biztosítási feltételek és a legjutányosabb díjtételek mellett.

Életbiztosítás
orvosi vizsgálat mellett: Működés kombináció szerint az ember életére.

Életbiztosítás
orvosi vizsgálat nélkül (nepbiztosítás)

heti díjletéssel 10 fillértől kezdődőleg!
(Halálpenzi, eleresi, kiházaaltal és gyermekbiztosítás.)

Közlebbi felvilágosítást a legköszegesebben nyújt: a „Nemzeti“, az „Első magyar általános biztosító“, a „Magyar-Francia“ és a „Bécsi biztosító“ minden fő- és alügynöksége az ország bármely helységében.

Megbízható ügyes üzletszerzők felvételnek.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb másoló-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekretok stb. beeresztésére.
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, asztók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

UNGER JÓZSEF cégnél Kőszegen.